

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_CJL_655
Předmět:	Český jazyk a literatura
Tematický okruh:	Literatura 19. století
Autor, spoluautor:	Mgr. Iveta Bašná
Název DUMu:	Český romantismus: Karel Jaromír Erben
Pořadové číslo DUMu:	15
Stručná anotace:	Český romantismus: Karel Jaromír Erben – život a dílo Karla Jaromíra Erbena, seznámení s tvorbou, jednotlivé oblasti tvorby
Ročník:	2.
Obor vzdělání:	65-42-M/02 Cestovní ruch, 63-41-M/01 Ekonomika a podnikání
Metodický pokyn:	Prezentace slouží ve výuce jako součást výkladu a lze ji také použít jako materiál k samostudiu.
Výsledky vzdělávání:	Žák aktivně zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období, zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace.
Vytvořeno dne:	19. 06. 2013

Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.

ČESKÝ ROMANTISMUS

- ◉ 30. léta 19. století
- ◉ období dozrívání národního obrození (tzv. 3. fáze)
- ◉ jediný opravdový romantik je K. H. Mácha

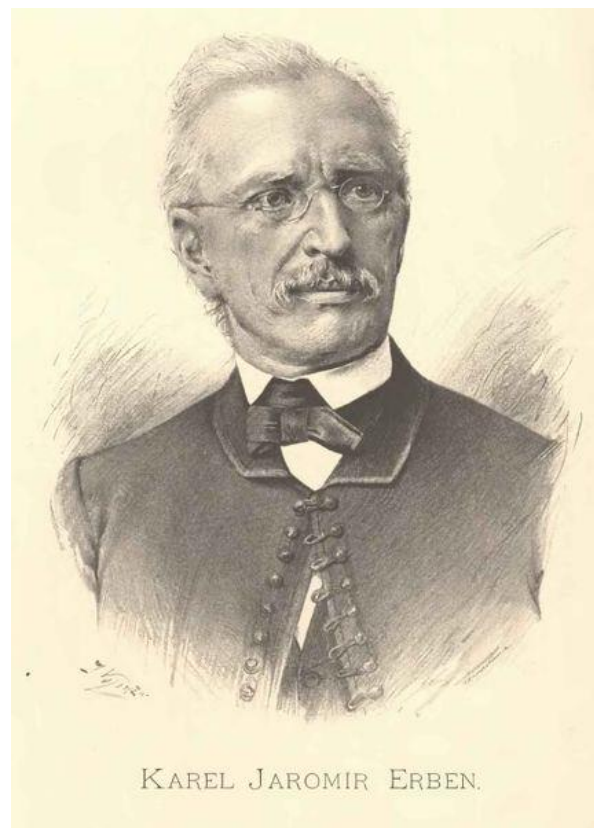
Znaky romantismu:

1. důraz na city, potlačení rozumu
2. obdiv k minulosti
3. protiklad snu a skutečnosti
4. nešťastná láska

Karel Jaromír Erben

1811 - 1870

- narodil se v Miletíně v Podkrkonoší
- vystudoval práva a filozofii
- stal se archivářem města Prahy
- působil jako sekretář Českého muzea
- během studia se seznámil s F. Palackým, se kterým spolupracoval po celý život

Dílo:

KYTICE Z POVĚSTÍ NÁRODNÍCH (1853)

- soubor 13 balad
(balada = lyrickoepická báseň s pochmurným dějem a tragickým koncem)
- balady nejsou zasazeny do historického času
- místní určení jsou pouze obecná (jezero, pahorek...)
- odehrávají se na místech se symbolickým charakterem (kostel, hřbitov)

- pojítkem mezi baladami je otázka provinění a následného trestu, v baladách, kde se objevuje křesťanská rovina, dochází většinou k odpuštění (potrestání je relativně mírné)

Jednotlivé balady:

Kytice

Poklad

Svatební košile

Polednice

Zlatý kolovrat

Štědrý den

Holoubek

Záhořovo lože

Vodník

Vrba

Lilie

Dceřina kletba

Věstkyně

Další oblasti tvorby:

Novinářská činnost

- byl redaktorem **Pražských novin**

Sběratelská činnost

- sbíral lidovou slovesnost (básně, písně, pohádky, říkadla)

**Dílo: Sto prostonárodních pohádek a pověstí slovanských
v nářečích původních**

- ❖ Tři zlaté vlasy děda Vševěda
- ❖ Dlouhý, Široký a bystrozraký
- ❖ Zlatovláska

Prostonárodní písně a říkadla

Inspirační zdroje: lidová slovesnost, archivy, které navštěvoval
v různých oblastech země

Otázky:

1. Které noviny redigoval K. J. Erben?
2. Jakou otázkou se zabývá Kytice?
3. Jaký literární žánr nalezneme v Kytici?
4. Kde čerpal K. J. Erben inspiraci?
5. Ve které instituci vykonával funkci sekretáře?
6. Spojte balady s charakteristikou:

Poklad	žena činí pokání, je jí odpuštěno
Zlatý kolovrat	pohádková balada, zlo je potrestáno
Štědrý den	za zničený život obviňuje dítě matku
Dceřina kletba	touha znát budoucnost se změnila ve vědomí blížící se smrti

Řešení:

1. Pražské noviny
2. vina a trest
3. balada
4. lidová slovesnost, archivy
5. České muzeum
6. Spojte balady s charakteristikou:

Poklad	za zničený život obviňuje dítě matku
Zlatý kolovrat	žena činí pokání, je jí odpuštěno
Štědrý den	pohádková balada, zlo je potrestáno
Dceřina kletba	touha znát budoucnost se změnila ve vědomí blížící se smrti

ZDROJE:

PROKOP, Vladimír. *Literatura 19. a počátku 20. století: od romantiků po buřiče*. Sokolov: O.K. - Soft, 2005.

Zdroje obrázků jsou citovány přímo v textu.